

УДК 371.134+811.111(07)

**ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ
К ОБУЧЕНИЮ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА
(КОММУНИКАТИВНЫЙ ПОДХОД)**

Байдюк Любовь Николаевна

преподаватель

Сыч Мария Викторовна

студент

«Уманский государственный педагогический
университет имени Павла Тычины»

Аннотация: В статье рассмотрены вопросы исследования особенностей подготовки будущих учителей начальной школы к обучению младших школьников английскому языку (коммуникативный подход). Рассмотрены и проанализированы исторические вопросы подготовки учителей начальной школы к обучению английскому языку. Предложено коммуникативный подход как основное средство формирования профессиональных компетенций по английскому языку в будущих учителей начальной школы.

Ключевые слова: коммуникация, коммуникативный подход, компетенция, коммуникативно-лингвистическая компетенция.

Abstract: The article deals with the study of the peculiarities of the preparation of future teachers of elementary school to the teaching of English language students (communicative approach). Historical issues of the preparation of primary school teachers to English language education were analyzed and analyzed. The communicative approach is proposed as the main tool for the formation of professional competences in English from future teachers of elementary school.

Key words: communication, communicative approach, competence: communicative-linguistic competence.

Активна розбудова української держави, впровадження нової соціально-економічної політики, відродження та подальший розвиток морально-духовної культури зумовлюють потребу вирішення одного із стратегічних завдань реформування освіти – створення умов для формування активної, самостійної, творчої особистості майбутнього учителя початкової школи, реалізації та самореалізації сутнісних сил у різних видах діяльності.

Інтеграція України в європейське співтовариство актуалізує формування вмінь майбутніх учителів початкової школи та англійської мови до творення педагогічної взаємодії у навчальному середовищі, що значною мірою підвищує попит на вчителів, які спроможні виконувати свої професійні обов'язки на високому рівні, креативно мислити в процесі вирішення навчально-виховних завдань, формувати творчу особистість молодшого школяра.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати доцільність і практично перевірити ефективність змісту, форм і методів підготовки майбутніх учителів початкової школи до навчання молодших школярів англійської мови (комунікативний підхід).

Відповідно до мети дослідження визначено основні завдання:

1) проаналізувати проблему ефективності підготовки майбутніх учителів початкової школи до навчання молодших школярів англійської мови (комунікативний підхід) у психолого-педагогічній та науково-методичній літературі;

2) охарактеризувати особливості формування вмінь майбутніх учителів початкової школи до навчання молодших школярів англійської мови;

3) визначити критерії сформованості вмінь майбутніх учителів початкової школи до навчання молодших школярів англійської мови;

4) експериментально перевірити ефективність запропонованих змін до професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкової школи до навчання молодших школярів англійської мови.

Упродовж останніх десятиріч потужний розвиток технологій та мовлення, широке впровадження нових інноваційно-комунікаційних технологій

зумовили якісні зміни в освітній галузі. Усе це спонукає до переосмислення завдань системи освіти в Україні шляхом уведення активних форм, методів і засобів навчання іноземних мов на початковому етапі їх вивчення. Разом з цим назріває гостра потреба в удосконаленні системи професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до навчання молодших школярів англійської мови.

На основі аналізу наукової літератури ми дійшли висновку, що навчання іноземній мові в сучасній школі занадто формалізоване та раціональне. Викладання дисципліни спрямовані лише на оволодіння дітьми навчальною інформацією: фактами, подіями, науковими положеннями тощо. Це, безперечно, дуже важливо, оскільки під час шкільного періоду життя формується основа, на якій у подальші роки освіти базується вся навчальна інформація. Проте науковцями доведено, що навчання на основі використання комунікації сприяє кращому та ефективнішому запам'ятовуванню навчальної інформації, сприяє підвищенню мотивації до навчання [1].

Із цією метою ми пропонуємо використовувати комунікативні технології у навчанні школярів, зокрема навчанні їх іноземних мов. Присутність ігрового моменту, драматичних сюжетів, прийомів психодрами, арт-терапії та казкотерапії, вправ на розвиток уяви, логічного мислення значно підвищує ефективність вивчення іноземних мов у початковій школі.

Застосування комунікативного підходу навчання у професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи, що викладають і англійську мову набуває подвійного значення: по-перше, творчий стиль діяльності викладачів практичних мовних дисциплін значно стимулює розумову активність студентів, розкриває в майбутніх учителів якості творчої особистості, поглиблює мотивацію їхньої мовленнєвої діяльності іноземними мовами; по-друге, вчителю, який сам пройшов шлях творчого навчання, набагато простіше сприйняти та зрозуміти творчий стиль діяльності, успішно зреалізувати його в педагогічній практиці [2].

Аналіз філософської, соціологічної, психологічної і педагогічної літератури, досвід зарубіжних і вітчизняних науковців свідчить про підвищення інтересу до проблеми розвитку креативного потенціалу особистості, що формує вміння майбутніх учителів початкової школи, що викладають і англійську мову до творення педагогічної взаємодії. В останні роки здійснено низку досліджень (О. Артемова, Р. Белоусова, М. Лещенко, О. Рудич, С. Хмельковська, В. Фадєєв), що стосуються окремих аспектів і перспектив розвитку креативності майбутніх учителів молодшої освітньої ланки.

У працях Ш. Амонашвілі, П. Блонського, Л. Божович, Л. Виготського Д. Ельконіна, Г. Люблинської, В. Мухіної викладено психологічні особливості молодшого шкільного віку, що обумовлюють специфіку початкового ступеня навчання.

Запорукою формування вмінь майбутніх учителів початкової школи, що викладають і англійську мову, до педагогічної комунікації є наукові праці вчених, які розробили загальну методологію досліджень, пов'язаних з удосконаленням навчально-виховного процесу вищого навчального закладу (Ю. Бабанський, В. Безпалько, І. Богданова, С. Гончаренко, Р. Гуревич, Н. Тализіна, Р. Хмелюк, М. Ярмаченко).

Питання дослідження ефективних шляхів і методів професійного становлення вчителя розглянуто у працях О. Абдуліної, Ю. Бабанського, І. Зязюна, Л. Зязюн, Н. Кічук, Н. Кузьміної, Н. Ничкало, І. Підласого, С. Сисоєвої, Р. Скульського, В. Сластьоніна, М. Сметанського, Г. Тарасенко.

Сучасна концепція змісту професійної педагогічної підготовки ґрунтується на принципах гуманізації, диференціації та інтеграції, головною метою реалізації яких є формування гармонійно розвинутої творчої особистості вчителя. Аналіз праць філософів, педагогів, психологів та психотерапевтів дозволив нам розкрити основні концептуальні ідеї творення віртуальної педагогічної взаємодії на уроках іноземних мов [3, с. 146].

На основі літературного аналізу в дослідженні проаналізоване таке визначення комунікативної взаємодії: *комунікативна взаємодія* – це співпраця

усіх суб'єктів навчально-виховного процесу, наукової та соціально-гуманітарної діяльності з метою організації навчання, набуття необхідних професійних компетенцій, соціального досвіду, моральних рис і якостей, необхідних для гуманістичної діяльності та досягнення життєвого успіху.

Схарактеризовано особливості підготовки майбутніх учителів початкової школи до навчання молодших школярів англійської мови. Визначено, що основною метою навчання іноземних мов на початковому етапі вивчення є розвиток здібностей учнів у подальшому використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу. Ця мета передбачає взаємопов'язаний комунікативний і соціокультурний розвиток учнів засобами іноземних мов для підготовки їх до міжкультурного спілкування в різноманітних сферах життєдіяльності. Основними компетенціями, якими має володіти майбутній учитель іноземних мов мають бути: *мовленнєва* (розуміння, говоріння, письмо); *мовна* (знання фонетики, графіки, орфографії, лексики, граматики); *дискурсивна* (комунікативні вміння, пов'язані з умовами реалізації окремих мовленнєвих функцій із застосуванням адекватних мовних моделей-зразків); *соціокультурна та соціолінгвістична* (знання, уміння використовувати у спілкуванні та пізнанні іншомовні соціокультурні і соціолінгвістичні реалії); *стратегічна* (розвиток здатності учнів до самостійного навчання і самовдосконалення, бажання спілкуватися, слухати, розуміти інших, адекватної оцінки та самооцінки) [4].

Висновок. Визначено критерії сформованості вмінь майбутніх учителів початкової школи до навчання молодших школярів англійської мови, а саме: комунікативно-лінгвістична компетенція (показники: здатність до вільного використання іноземної мови адекватно конкретній ситуації спілкування з дітьми; володіння достатньою кількістю знань у галузі літератури, культури англомовних країн); професійно-методична компетенція (показники: володіння технологіями комунікативного іншомовного середовища; уміння оптимально підбирати засоби творення педагогічної взаємодії відповідно до мети уроку; діагностичні уміння щодо визначення ефективності навчання); креативність

(показники: володіння елементами педагогічної грамотності; здатність до синтезу інтелектуально-чуттєвого і вербального елементів під час навчання англійської мови).

Список літератури:

1. Абасов З. Инновационность в образовании и подготовка учителей / З.Абасов // Alma-mater: Вестник высшей школы. – 2001. – №4, с. 7-11
2. Алексюк А.М., Гриценко М.М., Киричук О.В. та ін. Педагогіка: Навч. Посібник для студентів університетів. – К. 1995. с. 45
3. Бігич О. Методична освіта майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи / О. Бігич; Київський національний лінгвістичний ун-т. – К.: ВЦКНУ, 2004. – 273 с.
4. Бігич О.Б. Теорія та практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової / О.Б.Бігич // Спеціаліст. – 2001. - №6, с. 15-18.
5. Бондаренко О. Ф., Бігич О. Б. Сучасні тенденції професійної підготовки вчителя іноземної мови для початкової школи / О.Ф.Бондаренко // Іноземні мови. – 2002. – № 4. – с. 48-51.
6. Вавилов Ю. Задачи, пути и средства совершенствования профессиональной подготовки учителей начальных классов на современном этапе [Електронний ресурс] / Ю. Вавилов. – Режим доступу: http://www.yspu.var.ru/vestnik/pedagoga_i_psichology
7. Викладання іноземної мови в початковій школі: методичні рекомендації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://helename.ucoz.ua/news/vikladannja_inozemnoji_movi_v_pochatkovij_shkoli_metodichni_rekomendaciji/2012-08-16-71